

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

26 липня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1547/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів палати: Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Прилипка С.М., Устименко В.Є. (доповідач),

розглянувши дисциплінарну справу стосовно суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Надії Леонідівни та Фартуха Олександра Івановича за зверненням Ячкуринського О.О.,

встановила:

У вересні 2015 року до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України надійшло звернення Ячкуринського О.О.

У зверненні Ячкуринський О.О. зазначав, що звернувся до Піщанського районного суду Вінницької області з позовною заявою до ОСОБА_1 про стягнення боргу. Автор звернення вказує на порушення його права доступу до правосуддя судьями Піщанського районного суду Вінницької області Щербою Н.Л. та Фартухом О.І. через безпідставне задоволення судьями заяв відповідача у цивільній справі про їх відвід. На думку заявника, суддя Щерба Н.Л., яка є головою суду, безпідставно задовольнила заяву відповідача ОСОБА_1 про відвід судді, визнавши підставами відводу те, що у 2013 році нею постановлено обвинувальний вирок стосовно ОСОБА_1. На думку заявника, вказані вище обставини не можуть бути підставою відводу судді щодо судового розгляду цивільної справи за участі цієї особи і є фактичним самоусуненням судді від свого професійного обов'язку щодо вчинення правосуддя. Твердить, що дії голови суду щодо невмотивованого задоволення відводу стали негативним прикладом для інших суддів цього суду. Так, після автоматизованого перерозподілу справа надійшла до провадження судді Фартуха О.І., котрий також у цій справі задовольнив заяву відповідача про відвід, яка надійшла до суду, визнавши підставою відводу ухвалення ним у минулому судових рішень у справах за участі ОСОБА_1.

У зв'язку із тим, що в Піщанському районному суді Вінницької області неможливо було утворити новий склад суду з числа суддів цього суду, справу було спрямовано до Крижопільського районного суду Вінницької області.

Наведені обставини заявник вважає порушенням його права на справедливий суд та фактичним усуненням суддів від своїх прямих обов'язків судді.

На підставі наведеного заявник, посилаючись на порушення суддями Щербою Н.Л. та Фартухом О.І. присяги судді, просить порушити питання про дисциплінарну відповідальність судді на підставі статті 92 Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

Відповідно до вимог частини 6 статті 95 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" членом Комісії проведено перевірку даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарної справи та притягнення суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Н.Л. та Фартуха О.І. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок із викладенням встановлених фактів та обставин.

Рішенням Комісії від 28.01.2016 № 244/дп-16 стосовно суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Н.Л. та Фартуха О.І. за зверненням Ячкуринського О.О. відкрито дисциплінарну справу.

Заслухавши доповідача, суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щербу Н.Л. і Фартуха О.І., Комісія у складі дисциплінарної палати дійшла висновку про необхідність припинення провадження у справі стосовно суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Н.Л. і Фартуха О.І. з таких підстав.

14 липня 2015 року до Піщанського районного суду Вінницької області надійшла позовна заява Ячкуринського О.О. до ОСОБА_1 про стягнення боргу у сумі 11 000 грн. Відповідно до автоматизованого розподілу судових справ позовну заяву було передано на розгляд судді Піщанського районного суду Вінницької області Щербі Н.Л., яка є головою цього суду.

Ухвалою Піщанського районного суду Вінницької області від 15 липня 2015 року відкрито провадження у справі та призначено попереднє судове засідання на 24 липня 2015 року.

Після проведення судового засідання 24 липня 2015 року до канцелярії Піщанського районного суду Вінницької області відповідач ОСОБА_1 подав заяву про відвід судді Щерби Н.Л. Підставою відводу відповідачем вказано обставини, які, на його думку, викликають сумнів в об'єктивності та неупередженості судді Щерби Н.Л., оскільки суддя розглядала кримінальну справу стосовно ОСОБА_1 та 19 листопада 2013 року постановила обвинувальний вирок стосовно нього. Вирок суду було оскаржено ОСОБА_1 в апеляційному і касаційному порядку та залишено без змін.

28 липня 2015 року від позивача Ячкуринського О.О. до суду надійшла телефонограма та електронний лист, в яких позивач просив суд слухати справу за його відсутності, підтримуючи позовні вимоги, та просив повідомити його про прийняте судом рішення.

У судовому засіданні 31 липня 2015 року позивач та відповідач не з'явилися, з'явився представник відповідача ОСОБА_1 - ОСОБА_2, який підтримав в судовому засіданні заяву про відвід судді та просив суд задовольнити її. Представник відповідача зазначив, що у відповідача існують підстави вважати, що даний склад суду є необ'єктивним та упередженим стосовно відповідача, оскільки суддя Щерба Н.Л. вже розглядала у 2013 році

кримінальну справу, в якій відповідач був обвинуваченим, визнавши його винним у вчиненні злочину. Вказаний вирок суду оскаржувався в апеляційній та касаційній інстанціях, якими залишений в силі, а отже, на думку відповідача, у судді Щерби Н.Л. склалася негативна думка про відповідача, що може слугувати підставою до прийняття у цивільній справі негативного рішення для ОСОБА_1.

31 липня 2015 року під головуванням судді Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Н.Л. постановлено ухвалу, якою задоволено відвід судді у справі.

У письмових поясненнях суддя Щерба Н.Л. зазначила, що при постановленні ухвали суду, якою задоволено відвід, керувалася вимогами статті 20 ЦПК України, зокрема пунктом 4, згідно з яким суддя не може брати участь у розгляді справи і підлягає відводу (самовідводу), якщо є інші обставини, які викликають сумнів в об'єктивності та неупередженості судді. Зазначене положення є оціночним та кожен учасник процесу може тлумачити його по-своєму. Суддя Щерба Н.Л. у поясненнях також зазначила, що нею 19 листопада 2013 року ухвалювався обвинувальний вирок стосовно ОСОБА_1, котрий оскаржувався останнім в апеляційній та касаційній інстанціях та залишений без зміни.

Надалі цивільну справу було передано для автоматизованого розподілу між суддями Піщанського районного суду Вінницької області, згідно з протоколом якого 31 липня 2015 року визначено головуєчим у цивільній справі суддю Фартуха О.І.

Після отримання суддею Фартухом О.І. до свого провадження цивільної справи за позовом Ячкуринського О.О. до ОСОБА_1 про стягнення боргу у сумі 11 000 грн судовий розгляд призначено на 10 серпня 2015 року.

При цьому 10 серпня 2015 року представником відповідача було подано заяву про відвід головуєчому судді Фартуху О.І. Підставою відводу судді Фартуха О.І. заявник зазначив ухвалення суддею судового рішення від 14 березня 2011 року у цивільній справі № 2-2/11 за позовом ОСОБА_1 до СФГ "ВИД", яке було не на користь ОСОБА_1.

У судовому засіданні, що відбулося 10 серпня 2015 року, суддею Фартухом О.І. було постановлено ухвалу, якою задоволено заявлений представником відповідача відвід судді.

В обґрунтування мотивів задоволення заяви про відвід суддя Фартух О.І. послався на вимоги пункту 4 статті 20 ЦПК України.

У зв'язку з тим, що в Піщанському районному суді Вінницької області неможливо було утворити новий склад суду з числа суддів Піщанського районного суду Вінницької області, відповідно до статті 116 ЦПК України цивільну справу було спрямовано до Крижопільського районного суду Вінницької області.

У письмових поясненнях суддя Фартух О.І. зазначив, що він розглядав цивільні та кримінальну справи за участі ОСОБА_1. На підтвердження долучив копії судових рішень, зокрема постанову суду від 28 листопада 2012 року про направлення кримінальної справи за обвинуваченням ОСОБА_1 у вчиненні злочину, передбаченого частиною 1 статі 122 КК України, прокурору

Піщанського району Вінницької області для організації додаткового розслідування; рішення суду від 14 березня 2011 року у цивільній справі № 2-2/11 про відмову у задоволенні позову ОСОБА_1 до СФГ "ВИД". Судове рішення у цивільній справі оскаржувалося в апеляційному суді Вінницької області, який ухвалою суду від 08 червня 2011 року залишив судове рішення першої інстанції без змін.

Під час засідання Комісії суддя Щерба Н.Л. у своїх поясненнях зазначила, що, задовольняючи заяву про відвід, вона керувалася вимогами цивільного процесуального закону та практикою Європейського суду з прав людини щодо безсторонності судді та уникнення сумнівів сторони у справі щодо її упередженості та необ'єктивності. Суддею Щербою Н.Л. при винесенні ухвали про задоволення відводу судді враховано негативне ставлення відповідача ОСОБА_1 до неї як судді, його зухвала поведінка, яка мала місце під час розгляду нею кримінальної справи стосовно нього та під час випадкових зустрічей з ним, а також постійні висловлювання ОСОБА_1 щодо суб'єктивності судді при розгляді справ.

Суддя Фартух О.І. у своїх поясненнях Комісії під час засідання зазначив, що задовольнив заявлений представником ОСОБА_1 відвід, вважаючи, що у сторони можуть виникнути об'єктивні сумніви в його упередженості, оскільки до цієї справи ним було розглянуто декілька цивільних справ, стороною в яких був ОСОБА_1 і у жодній з них не було задоволено його вимог. Отже, керуючись практикою Європейського суду з прав людини, з метою забезпечення довіри, яку суди в демократичному суспільстві повинні викликати у громадськості, ним задоволено заявлений відвід.

Відповідно до вимог пункту 4 частини 1 статті 20 ЦПК України суддя не може брати участі в розгляді справи і підлягає відводу (самовідводу), якщо є інші обставини, які викликають сумнів в об'єктивності та неупередженості судді.

Зазначені вимоги закону не містять вичерпного переліку ознак, які вказують на упередженість судді, пряму чи опосередковану зацікавленість у результаті розгляду конкретної справи із зазначених у цьому пункті ознак. Однак наявність хоча б однієї з обставин, про які йдеться у статті 20 ЦПК України, виключає участь судді в судовому розгляді справи.

Виходячи із встановлених обставин та змісту, наданих Комісії пояснень суддями Щербою Н.Л. та Фартухом О.І., Комісія дійшла висновку, що суддями не було вчинено дій, які б вказували на ознаки дисциплінарного проступку у розумінні пункту "д" частини 1 статті 92 закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Ураховуючи вказані вище вимоги цивільного процесуального закону, те, що цивільну справу у найкоротший термін було передано на розгляд до іншого суду, дані характеристик суддів Щерби Н.Л. та Фартуха О.І., які характеризуються виключно позитивно, Комісія дійшла висновку про відсутність підстав для притягнення суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Н.Л. та Фартуха О.І. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до вимог частини 3 статті 96 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", якщо органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, прийнято рішення про відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, дисциплінарне провадження припиняється.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 92-96, 101, 108 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Комісія

вирішила:

дисциплінарне провадження стосовно суддів Піщанського районного суду Вінницької області Щерби Надії Леонідівни та Фартуха Олександра Івановича припинити.

Рішення Комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

С.М. Прилипко